

Vlaams
Parlement

vergadering **C130**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 13 februari 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over e-learning – 1224 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de integratie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt – 1237 (2019-2020)	7
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het OESO-landenrapport over België – 1238 (2019-2020)	14
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de jobbegeleiding van de werknemers van CG Power Systems – 1263 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het faillissement van CG Power Systems – 1279 (2019-2020)	18
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over werkzoekenden met het VDAB-advies 'niet-toeleidbaar' – 1312 (2019-2020)	23
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over digitalisering op de werkvloer – 1329 (2019-2020)	26
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de participatie van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv) in General Fusion – 1313 (2019-2020)	28

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over e-learning – 1224 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Imade Annouri

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): E-learning wordt steeds belangrijker en heeft een enorm potentieel, een potentieel dat vooralsnog veel te weinig wordt benut in Vlaanderen. Dat is ook de conclusie van recent VIONA-onderzoek (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) van IDEA Consult. Het aanbod bestaat, maar is nog beperkt in vergelijking met andere landen. Het aanbod wordt onoverzichtelijk gepresenteerd: laaggeschoolden zijn ondervertegenwoordigd in de participatie in e-learning, net als in opleidingen levenslang leren, en er is nood aan inspirerende praktijken.

Het nieuwe Vlaamse regeerakkoord is zeer ambitieus wat levenslang leren betreft. Het is nu het juiste moment om e-learning helemaal naar de voorgrond te brengen.

Minister, e-learning vormt een belangrijker wordende pijler van levenslang leren. De baten zijn bekend en het hele veld verwacht een sterke groei van e-learning. Welke instrumenten wilt u inzetten om VDAB, universiteiten en hogescholen, en andere opleidingsverstrekkers te ondersteunen bij de uitrol van e-learning en hen tot samenwerking aan te zetten?

Het Vlaamse regeerakkoord voorziet al in een platform levenslang leren. Kan het aanbod van e-learningopleidingen hier ook in zijn geheel een plaats krijgen en in kaart gebracht worden? De VIONA-studie concludeerde immers dat het aanbod heel versnipperd wordt aangeboden en niet overzichtelijk is.

De studie besluit eveneens dat e-learning uitrollen een uitdaging zal zijn voor laaggeschoolden. Hoe wilt u hun participatie in e-learning stimuleren?

Welke impact zal e-learning hebben op de regelgeving inzake beschikbaarheid van werkzoekenden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil met mijn beleid uiteraard alle vormen van opleiding en vorming stimuleren. E-learning kan daarin een nuttig middel zijn door het tijds- en plaatsonafhankelijk karakter.

Nieuwe, flexibele vormen van opleiding en vorming, zoals e-learning, maar ook werkplekleren bijvoorbeeld, krijgen trouwens al een plaats binnen het hervormde systeem van Vlaamse opleidingsincentives. Het is nu ook mogelijk om Vlaams opleidingsverlof op te nemen voor specifieke vormen van 'blended learning' waarbij zowel afstandsonderwijs als contactonderwijs worden aangewend.

Bij de voorloper van het Vlaams opleidingsverlof, het betaald educatief verlof, was dat niet het geval. Dat kan uiteraard dan ook een stimulans zijn voor opleidingsverstrekkers om hun aanbod hierop aan te passen.

Ook bij VDAB zit digitaal leren in de lift. VDAB houdt die inspanningen ook de komende jaren aan en zal investeren in een update en uitbreiding van het aanbod. Indien opportuun, werkt VDAB daarvoor samen met andere partners. Zo werd er bijvoorbeeld al digitaal leermateriaal ontwikkeld met het Centrum voor Vorming van het Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor Bedienden (CEVORA).

VDAB lanceerde in november 2019 ook een massive open online course (mooc) om de burger breed te laten kennismaken met artificiële intelligentie en van daaruit ook een aantal vooroordelen of drempels weg te nemen. Er beweegt dus heel wat op de markt.

Wij willen een expertisecentrum innovatieve leerwegen oprichten; dat staat ook in het regeerakkoord. Het onderzoeksprogramma van dat centrum wordt opgesteld en opgevolgd in overleg met het nog op te richten platform levenslang leren.

Op dit moment wordt gewerkt aan een gezamenlijke visie op levenslang leren in functie van het oprichten van dat platform. De visienota zal tot stand komen in overleg met alle belanghebbenden uit de wereld van werk, economie maar ook onderwijs en gaat in op de cruciale uitdagingen waarover het platform zich moet buigen en op de samenstelling en organisatie ervan.

Het is nog te vroeg om te zeggen of het aanbod aan e-learningopleidingen in kaart kan worden gebracht. We zijn nu immers bezig met de grote bevraging over hoe dat er precies moet uitzien.

De VIONA-studie benadrukt dat e-learning een middel en geen doel is. E-learning vereist specifieke vaardigheden zoals digitale skills – je moet dus een beetje met een computer kunnen werken –, zelfsturing en zelfdiscipline, en is dus niet voor iedereen geschikt. Het is eigenlijk aan de opleidingsverstrekker om de juiste didactische middelen aan te wenden voor het doelpubliek van de opleiding.

In het beleid rond levenslang leren is er heel veel aandacht voor kort- en midden-geschoolden. Het systeem van de Vlaamse opleidingsincentives is erop gericht om opleidingsparticipatie binnen de doelgroep te verhogen. En dat is ook nodig. We zien dat de opleidingsdeelname ongelijk verdeeld is tussen kort- en hogeschoolde werknemers. Ik heb dat al gezegd in deze commissie. Voor kortgeschoolden bedraagt de participatie in Vlaanderen slechts 3 procent, voor hoog- en langgeschoolden is dat 14 procent. De kloof is heel groot. Dat moet dus beter. Een maand geleden heb ik, in antwoord op vragen van collega's Claes en Ongena, al gezegd dat we daar met een groot probleem zitten.

In de eerste plaats is het van belang dat iedereen kwaliteitsvol aan het leren slaat. Of ze dat dan doen op school of thuis in hun pyjama, is mijn zaak niet. Ik zie dat niet en wil dat ook niet zien. Maar we moeten een omslag maken van bingewatchen naar 'bingeleren' – dat is mooi omschreven door mijn kabinet. *(Opmerkingen van Robrecht Bothuyne en van de voorzitter)*

Dat is niet mis, hé. Ik vind het goed gevonden. Ik had hen beloofd om dat woord 'bingeleren' hier aan bod te brengen, om zo wat dynamiek in de vergadering te brengen.

Wat uw laatste vraag betreft, verwijs ik ook naar de vraag die collega Annouri vorige week stelde, naar de band met de werkzoekenden. Tijdens de vrijstelling van beschikbaarheid wordt de werkzoekende vrijgesteld van zoekgedrag, zodat hij of zij zich volledig kan toewijden op zijn opleiding, studie of stage. Een vrijstelling kennen we enkel toe als het volgen van de opleiding moeilijk te combineren is met de zoektocht naar werk. Als de opleiding onvoldoende intensief is, 's avonds of op afstand plaatsvindt of als er geen effectieve aanwezigheid van de werkzoekende in de opleiding vereist is, is die vrijstelling niet mogelijk. Het is ook een federale bevoegdheid, dus zelf kan ik daar niet zoveel in sturen.

Dankzij de flexibiliteit van e-learning kan de werkzoekende de cursus doornemen waar en wanneer dit het beste past, zodat hij of zij dit wel kan blijven combineren met de zoektocht naar werk en een vrijstelling van beschikbaarheid niet nodig is. We moeten de regelgeving daartoe nu dus niet echt aanpassen.

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

Robrecht Bothuynne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er zijn bijzonder veel opleidingsverstrekkers in Vlaanderen, zowel vanuit de onderwijshoek als vanuit de werkhoeke. Maar er zijn ook private spelers op die markt. Die allemaal samenbrengen in dat platform levenslang leren, of 'bingelearning' of nog iets anders, is een eerste belangrijke stap om het aanbod wat af te stemmen. Ik hoop dat we daarbij de nodige aandacht kunnen hebben voor die nieuwere leervormen: afstandsleren, digitaal leren of blended learning, waarbij een mix van verschillende opleidingsmethodieken wordt betracht. Persoonlijk geloof ik eerder in dat laatste als een mogelijk succesverhaal. Het is zeer belangrijk om dat een plaats te geven en ook te bevragen welke initiatieven en ontwikkelingsmogelijkheden die verschillende aanbieders zien in deze methodieken van leren. Want ik ben er zeker van dat er op dit moment in Vlaanderen heel wat dubbel werk gebeurt door de verschillende opleidingsaanbieders. Anderzijds zijn er ook hiaten in het opleidingsaanbod, zeker in dat voor digitaal leren.

Bij VDAB beweegt er veel. Dat is goed. Ik hoop dat er in die regisseursfunctie aandacht gaat naar het aanbod voor levenslang leren en ook voor digitaal leren. Ik hoop dat men daarin verantwoordelijkheid opneemt.

Minister, wat is de timing voor het oprichten van het platform levenslang leren? U bent bezig met een bevraging. Wanneer verwacht u daarvan concrete resultaten?

Wat de werkzoekenden en de beschikbaarheid betreft, moeten we dat wel in de gaten houden. Als het aanbod van blended learning of digitaal leren toeneemt, mogen er voor werkzoekenden geen drempels ontstaan om hieraan te participeren. Op die manier moeten we ervoor zorgen dat ook zij maximaal gebruikmaken van het aanbod dat hieromtrent wordt gecreëerd.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, de collega's hebben het net al gezegd: e-learning is een opportuniteit voor alle Vlamingen, niet alleen voor de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. We moeten een serieus tandje bij steken om die leercultuur in Vlaanderen een nieuwe dynamiek en een serieuze boost te geven.

De belangrijke drempels voor het volgen van een opleiding – ze werden al aangehaald – zouden het tijdstip van de opleiding en de combinatie van opleiding, werk en gezin zijn. Ik stelde eerder al een schriftelijke vraag naar de tendens van digitaal leren in Vlaanderen en er is een duidelijk stijgende tendens. Digitaal leren neemt almaar toe en kan een oplossing bieden voor knelpunten in de leercultuur in Vlaanderen. E-learning kan op het tempo van de betrokkene en op de uren die hem of haar het beste uitkomen. Bovendien hoeft men zich daarvoor niet langer te verplaatsen. Het platform levenslang leren kan een oplossing bieden om het aanbod overzichtelijker te maken en beter te promoten.

De conclusies uit het VIONA-onderzoek bieden tal van interessante inzichten. Om optimaal gebruik te maken van het potentieel, worden twee uitgangspunten vooropgesteld, namelijk het bewaken van de kwaliteit en het feit dat e-learning een instrument en geen doel op zich is. Met andere woorden: als sommige mensen meer baat hebben bij klassieke vormen van leren, moeten we daar zeker op inspelen. E-learning staat naast de andere vormen van leren. In de aanbevelingen uit het onderzoek, lezen we dat de onderzoekers voorstellen om e-learning aantrekkelijker te maken om zo de deelname te vergroten. Ze stellen daarbij voor om het systeem van de opleidingsincentives te evalueren en geven ook een suggestie voor een bijkomend onderzoek, namelijk om na te gaan of e-learning nood heeft aan dezelfde of andere opleidingsincentives.

Mijn bijkomende vraag is dus: wat is uw standpunt hierover?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Wanneer het gaat over de beschikbaarheid van de werkzoekenden op de arbeidsmarkt, nemen we ook best de personen mee die aan afstandsleren doen. Vorige week hadden we hier de discussie over het feit dat zij wel beschikbaar moeten zijn. Als nu wordt overwogen om dat aan te passen voor personen die een opleiding via e-learning volgen, mogen we zeker ook niet de mensen vergeten die aan afstandsleren doen. Ze doen dat ook plaats- en tijdsafhankelijk.

De voorzitter: De heer Buysse heeft het woord.

Yves Buysse (Vlaams Belang): Ik heb een praktische vraag in verband met de laatste fase van dergelijke leermethodes, het afleveren van een getuigschrift of certificaat. Ik hoor soms van werkgevers dat ze geconfronteerd worden met cv's waarop naast de klassieke diploma's ook deelname aan nieuwe vormen van leren, bijvoorbeeld via e-learning, worden vermeld. Dikwijls weten werkgevers niet wat de echte waarde is van die diploma's, getuigschriften of certificaten.

Minister, deelt u die vaststelling? Is het misschien niet aangewezen dat er ergens een tool ter beschikking wordt gesteld van werkgevers, waarmee ze kunnen nagaan wat de inhoud is van een opleiding? Dat is niet negatief bedoeld, maar sommige opleidingen krijgen een lange titel mee, die maar een kleine lading dekt. Het zou goed zijn te weten welke lading een titel juist dekt, want soms blijkt dat een profiel daardoor juist heel interessant is.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Bothuyne, zoals u zelf terecht aanstipt, zal het een enorme uitdaging zijn om alle innovatieve leerwegen samen te brengen. Ook duaal leren hoort daarbij. Samen met minister Weyts heb ik een paar dagen geleden de eerste beleidsraad Onderwijs-Werk gehad en we hebben het daar heel lang gehad over duaal leren, maar ook over levenslang leren, omdat de onderwijspartners daar ook volwaardig in betrokken worden. Dat kan ook de krapte op de arbeidsmarkt mee helpen opvangen. Het kan er ook voor zorgen dat mensen die anders geen diploma secundair onderwijs zouden behalen, dat nu wel behalen en tegelijk voor een stuk aan het werk zijn.

Het platform zelf willen we oprichten voor de zomer en het is mijn ambitie om eind april een visietekst aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Een datum vooropstellen is altijd gevaarlijk, want het kan tot een hoop vragen leiden als hij niet gehaald wordt. Maar zonder ambitie geraak je ook nergens in het leven. Ik doe dus een voorzichtige poging om een timing mee te geven.

Mevrouw Claes, ook het digitaal aanbod van VDAB neemt echt toe. Ik heb daar onlangs over gecommuniceerd, omdat steeds meer mensen ook inspelen op dat digitaal aanbod. Dat opent goede perspectieven. Ik ben het er absoluut mee eens dat er nog veel meer nodig is.

Ik heb trouwens ook al een gesprek gehad met de hogescholen en de universiteiten over het grote belang dat ik hecht aan het aanbod. Ook universiteiten zouden voor meer digitaal aanbod mogen zorgen in de navorming. Bij de hogescholen zijn er een aantal die daar al heel intens mee bezig zijn. Ik verwacht daar echt wel doorbraken in de komende jaren. Het zal niet alleen van het platform komen, maar ook van het veld zelf.

Het systeem van opleidingsincentives zelf gaan we evalueren in de zomer. We moeten dat ook een klein beetje tijd geven, omdat het nog maar net in werking

getreden is. De laatste jaren heb ik soms het gevoel dat we vaak iets nieuws in de markt zetten om het zes maand later al te evalueren, zonder dat we de nodige tijd voorzien om iets zijn gang te laten gaan. In die zin zou ik vragen om het nog wat tijd te geven, zodat het goed kan groeien.

Collega Malfroot, ik heb vorige week eigenlijk nog maar gezegd dat ik niet van plan was om iets aan te passen, maar ik ben het ermee eens dat die anderen niet vergeeten mogen worden, als ik een aanpassing zou doen. Dat was ook uw vraag: als er een aanpassing komt, vergeet dan die anderen niet. Op zich is een aanpassing nu niet aan de orde, wat mij betreft, omdat je het kunt regelen. Maar je kunt inderdaad niet het ene aanpakken en het andere niet, daar ben ik het mee eens.

Collega Buysse, wat dat aantal certificaten betreft, ben ik het ermee eens dat het niet zo simpel is, maar het veld helpt natuurlijk ook niet altijd. Toen ik nog bevoegd was voor Onderwijs, kreeg ik vaak de vraag of ik niet met witte en zwarte lijsten kon werken en of ik niet met duidelijke labels kon werken, maar dat is niet zo gemakkelijk, omdat je in een markt zit waarbij je voor het ene opleidingscheques kunt krijgen en voor het andere niet. Werkgevers kunnen bij een rekrutering natuurlijk vragen wat iets is, maar het is niet zo simpel om dat allemaal in een databank te krijgen of om er een kwaliteitslabel op te plakken. Ik begrijp wel dat het soms moeilijk is om dat precies te gaan waarderen.

Anderzijds stel ik ook vast – en u zult dat ook al vastgesteld hebben – dat werkgevers soms getriggerd worden door opleidingen die niets te maken hebben met de gevolgde studie. Ik ga een voorbeeld geven uit mijn eigen levensfeer. Mijn zoon ging ooit eens solliciteren en men was fel geïnteresseerd in het feit dat hij bier kon brouwen, hoewel dat niets met zijn studies of de job te maken had. Dat was gewoon om zijn karakter te testen. Er zijn dus veel elementen die een werkgever kunnen aansporen om iemand al dan niet aan te nemen. Ik begrijp wat u bedoelt en we kunnen zeker nagaan hoe we daaraan kunnen werken, maar vanuit Onderwijs weet ik dat dat niet gelukt is. Je hebt immers het vrije initiatief om opleidingen te volgen en mensen zijn ook vrij om op hun CV te zetten wat ze willen. Als mensen reisleader geweest zijn of een cursus bloemenschikken hebben gevolgd en dat interessant genoeg vinden om te vermelden, dan is het niet aan de overheid om daar een label op te plakken. Ik heb begrip voor wat u vraagt, maar het is niet zo simpel om dat opgelost te krijgen in de huidige markt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor de bijkomende informatie. Dit wordt zeker nog vervolgd. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de integratie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt – 1237 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Imade Annouri

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Verschillende onderzoeken, onder andere van de Universiteit Antwerpen, maar ook persoonlijke getuigenissen in De Standaard tonen aan dat vluchtelingen die in ons land aangekomen zijn, diverse obstakels ondervinden om zich duurzaam te integreren in de Belgische arbeidsmarkt. De formele weg om de Belgische arbeidsmarkt te betreden is voor hen relatief

eenvoudig, maar vaak ondervinden ze problemen met de sterk gereguleerde en geïnstitutionaliseerde arbeidsmarkt. Het duurt niet enkel lang om te integreren en om een eerste werkervaring te vinden, ze liepen volgens een studie van de Universiteit Antwerpen ook meer risico om snel terug in de werkloosheid of sociale bijstand te vervallen. Een duurzame integratie op de arbeidsmarkt is dus nog moeilijker dan een eerste werkervaring opdoen.

Zowel universitair onderzoek als getuigenissen geven het beeld dat duurzame integratie in de arbeidsmarkt niet enkel een kwestie is van hen snel naar een job te leiden, want vaak blijkt die job van korte duur. Nochtans is dat net de laatste vijf jaar de focus van het beleid geweest: mensen zo snel mogelijk begeleiden naar een job. De slogan van VDAB was lange tijd 'De snelste weg naar werk', maar misschien is dat niet altijd de snelste weg naar duurzaam werk en dat moet toch de bedoeling zijn.

Vluchtelingen raken blijkbaar snel ontmoedigd door het type jobs waarvoor ze in aanmerking komen. Het zijn vaak preciaire of onaantrekkelijke jobs die vaak ook niet aansluiten bij het diploma of de werkervaring die ze hadden in hun land van herkomst en dus ook onder hun competentieniveau blijven.

Minister, bent u het eens met de conclusies van dit universitair onderzoek naar de loopbanen van vluchtelingen evenals met de getuigenissen van vluchtelingen in de krant De Standaard twee weken geleden? Blijkt dit beeld van een gebrek aan duurzame integratie in de arbeidsmarkt ook uit de VDAB-statistieken?

Indien dat beeld wordt bevestigd, welke oorzaken ziet u als cruciale factoren voor duurzame integratie van vluchtelingen in onze arbeidsmarkt?

We maken steeds meer de shift van een focus op diplomavereisten naar een focus op de vaardigheden waarover werkzoekenden beschikken: beroepskwalificaties, elders verworven competenties enzovoort. Er zijn nu die tien beroepen waarmee u aan de slag kunt. Welke plaats nemen erkende vluchtelingen beleidsmatig in dit verhaal in? Zijn er mogelijkheden voor deze doelgroep?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Eerst en vooral vind ik het positief dat vluchtelingen heel snel in contact komen met VDAB en de arbeidsmarkt. Er bestaat daarover ook een passage in het regeerakkoord. Het is goed dat mensen beseffen hoe alles hier werkt. VDAB kan daarover zeer goed uitleg geven. Daarna volgt de vaststelling dat vluchtelingen er langer over doen om een eerste job te vinden.

Maar, collega Bothuyne, ik moet u een beetje ontgoochelen, want tot mijn verbazing vinden we dat niet terug in de VDAB-statistieken. Ik heb dat ook al geantwoord aan collega Ronse, op schriftelijke vraag nummer 48. U kunt daarover informatie vinden.

Wij beschikken alleen maar over cijfers over anderstalige werkzoekenden met een migratieachtergrond in de dienstverlening, maar niet op meer detailniveau over asielzoekers, erkende vluchtelingen, gezinsherenigers enzovoort. En daardoor kunnen we het geschetste beeld nog niet concreet toetsen.

Ik kom halfweg dit jaar met een ontwerp van decreet – hopelijk, het is voorlopig goedgekeurd door de regering – naar deze commissie in het kader van de nieuwe opdracht van VDAB als dataregisseur. En pas dan zal VDAB de decretale basis hebben om gedetailleerde gegevens te verkrijgen en te analyseren. Zonder dat kan VDAB de details niet bekijken.

Sinds 2017 werkt VDAB wél effectief via de 'Integratie door werk'-aanpak aan arbeidsmarktintegratie van onder meer vluchtelingen. Het uitgangspunt van die

aanpak is dat werk een belangrijke factor is voor snelle en duurzame integratie. Dat heb ik al vaak gezegd. Men kiest voor een heel snelle poging om anderstaligen met een migratieachtergrond te laten participeren, waarbij de kortste weg naar duurzaam werk uiteraard centraal staat. Er zijn coachingsinitiatieven als 'DUO for a JOB' en 'mentoring naar werk', waarover we het hier al eerder hadden.

In de lijn met het Vlaamse regeerakkoord hebben we afgesproken dat mensen die hier inburgeren binnen de twee maanden na de start van hun inburgeringstraject toegeleid móeten worden naar VDAB. Het VIONA-onderzoek (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) bevestigt ook dat het volgen van een inburgeringstraject er effectief toe leidt dat de weg naar VDAB sneller gevonden wordt. En dat is op zich een heel goede zaak. Het VIONA-onderzoek moet trouwens nog worden opgeleverd. Ik geef gewoon een aantal voorlopige vaststellingen mee.

Wat de oorzaken betreft: ook hier geldt dat we het engagement van zowel werkgevers als vluchtelingen zelf nodig hebben om een duurzame integratie te verkrijgen. We moeten zo veel mogelijk mensen aan de slag krijgen en iedereen is even waardevol om aan de slag te gaan.

Wat kunnen we doen? Eén, je geraakt al vooruit met de mate waarin werkgevers bereid zijn om mensen kansen te geven, bijvoorbeeld via werkplekleren, los van strikte diploma-, taal- en ervaringsvereisten. Er wordt geëxperimenteerd met geïntegreerde trajecten, waardoor je een taal leert met het werk dat je doet. Dat kan niet voor alles, maar voor een aantal jobs kan dat wel heel nuttig zijn.

Twee, niet alle competenties van mensen met een migratieachtergrond zijn altijd even goed up-to-date. Er is ook een heel grote diversiteit. Dat heb ik ervaren als minister van Onderwijs. Sommigen mensen zijn hooggeschoold als ze aankomen, anderen zijn analfabeet. Het is geen 'one size fits all'. Je moet echt in detail gaan kijken naar wat de mensen kunnen. Het is belangrijk dat er geïntegreerd wordt gewerkt, maar dat lukt niet altijd. We moeten dus flexibel zijn in ons aanbod en zoeken naar een combinatie van competentieversterking, werk en inburgering.

Drie, we moeten inzetten op duurzame jobs. Het is niet alleen zaak om iemand snel aan de slag te krijgen, maar ook om deze persoon te lanceren voor een duurzaam verblijf op de arbeidsmarkt. Daarbij is een goede oriëntatie van belang, net als talenkennis enzovoort. Dat zijn de recepten die we hier al vaak hebben gehad.

Het is ook belangrijk om iemand niet los te laten zodra er een job gevonden is. Dat is niet alleen een probleem bij mensen met een migratieachtergrond, maar ook bij veel kortgeschoolden of mensen die in armoede leven. Als je ze aan het werk krijgt, moet je nog een stuk kunnen begeleiden. Want anders loopt het sowieso weer verkeerd. Ik wil dit dus niet beperken tot één groep. Maar uw vraag gaat natuurlijk over één groep.

Er is dus op verschillende vlakken nog veel werk. We maken ook werk van een talennota, die als doel heeft zoveel mogelijk mensen met een taalachterstand, met de gepaste ondersteuning naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Uiteraard gaat het hier niet enkel over vluchtelingen, maar ook over mensen met een migratieachtergrond, maar evengoed kortgeschoolden of laaggeletterden. We mogen deze laatste groep niet vergeten.

Daarnaast bereid ik ook in overleg met minister Somers het vernieuwde inburgeringstraject voor en meer specifiek de toeleiding naar VDAB.

Dan kom ik tot uw laatste vraag. We zetten maximaal in op het zichtbaar maken van buitenlands talent en waar nodig op het certificeren van vaardigheden en competenties. We werken samen met het National Academic Recognition Information

Centre (NARIC) om tot een betere erkenning van buitenlandse diploma's te komen. Hier is, naar ik meen, al een vraag gekomen om dat wat sneller te laten verlopen. Ik heb toen positief geantwoord en we hebben daar ook al op ingegrepen. Die erkenning moet wel kwaliteitsvol kunnen gebeuren, je kunt niet zomaar een stempel zetten op een diploma of certificaat als je niet zeker bent dat de oorsprong correct is. Dat vergt tijd.

Mijnheer Bothuyne, dan hebben we tot slot nog de tien knelpuntberoepen, waarvoor je ervaring kunt laten erkennen. Ik heb in het parlement in een antwoord op een actuele vraag al gezegd dat dit een uitstekende zaak is, maar ook hier geldt dat het een gedegen kwaliteitscheck moet zijn. Het is niet omdat je tien jaar thuisgewerkt hebt en de eigen kinderen hebt verzorgd dat je automatisch een stempel krijgt dat je dat ook in groepen kunt. Er moet wel getoetst worden of de opgedane ervaring relevant en gelijkwaardig is voor het knelpuntberoep waarvoor je gecertificeerd wilt worden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord, waaruit blijkt dat er nog heel wat werk te doen is. Wat de statistieken betreft: als ik het goed heb, is de matching tussen de databanken van VDAB en het Agentschap Integratie en Inburgering tot op vandaag een heikel punt en weten de beide diensten eigenlijk nauwelijks wie ze gemeenschappelijk in traject hebben. Het is ontstellend om dat vast te stellen. Dat moet zo snel mogelijk verholpen worden, willen we mensen effectief zo snel mogelijk vastnemen bij inburgering om ze toe te leiden naar een opleiding of werk.

Bij mijn vraagstelling kwam het al aan bod: de snelste of kortste weg naar werk, kan een foute aanpak zijn. Het is goed om mensen te integreren op de arbeidsmarkt, maar als we ze duurzaam inzetbaar willen maken is een andere benadering nodig, waarbij niet alleen competentieversterking, maar zeker ook de taalcomponent van belang is. Ik ben blij dat u een talennota zult uitwerken. Te veel mensen in dit land, die hier al lang zijn of hier geboren zijn, kennen geen of onvoldoende Nederlands om te integreren op een duurzame manier. Zo komt men op de arbeidsmarkt in preciaire jobs terecht en wordt het een draaideurverhaal. Dat is niet goed voor de integratie in de ruimere samenleving. Die talennota wordt dus een cruciaal instrument.

Minister, ik hoop dat u daar ook budget voor krijgt; we gaan immers niet alleen meer, maar ook betere taalopleidingen nodig hebben. Het niveau moet omhoog. We zien dat veel mensen die in een opleiding zitten, bij VDAB of bij partners, tijdelijk niet slagen. Het opvangen van die mensen om ze een aangepast remediëringstraject aan te bieden is iets wat VDAB niet of nauwelijks doet. Ook daar moet werk van worden gemaakt. Het is niet omdat men in een traject stapt dat men ook slaagt. Als men niet slaagt, moet gekeken worden hoe daaraan kan worden verholpen. Daar eindigt de opdracht voor VDAB en zijn partners zeker niet. Maar daarvoor zijn middelen en mensen nodig. Het is meer dan de moeite om daarin te investeren; de terugverdieneffecten voor maatschappij en arbeidsmarkt zijn onomstotelijk bewezen.

Ik wil nog een laatste element toevoegen met betrekking tot de idee van geïntegreerde taaltrajecten, waarbij je op de werkvloer taalcoaching krijgt. Dat zijn nuttige instrumenten, maar tot op heden zijn dat vooral nicheverhalen. Dat gaat niet over duizenden mensen, of duizenden trajecten, maar over een paar honderd plaatsen. Er zijn wel tienduizenden mensen die nood hebben aan taalversterking. Ik wil dus een oproep doen om u daar niet blind op te staren. Die geïntegreerde trajecten zijn op dit moment heel nuttig als aanvulling op een bestaand aanbod, en ze kunnen nog uitgebreid worden, maar ze zijn zeker niet zaligmakend voor de uitdaging waar we voor staan.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Mijnheer Bothuyne, ik dank u voor deze belangrijke vraag. Het is inderdaad cruciaal dat we proberen vluchtelingen die hier worden erkend, zo snel mogelijk te laten integreren in onze samenleving. En wij geloven dat werk, een job, nog altijd een heel belangrijke motor is tot die integratie. Het is belangrijk om die mensen zo snel mogelijk aan het werk te krijgen.

Daar spelen natuurlijk meerdere facetten – u hebt er zelf al naar verwezen, minister – zoals de erkenning van diploma's. Zo is er het verhaal van de Syrische professor die samen met de Syrische analfabeet in dezelfde klas zit. Maar er is goed nieuws. Ik heb cijfers opgevraagd bij minister Weyts, en daaruit blijkt dat het aantal erkenningen de voorbije drie jaar met de helft is gestegen. Dat is ongetwijfeld ook de verdienste van de voorganger van minister Weyts. De procedures zijn versneld. Het kan natuurlijk nog altijd beter, we hebben zelf het voorstel gedaan om na te gaan of er tijdelijke erkenningen mogelijk zijn omdat vaak soms kleine administratieve formaliteiten niet worden voldaan.

Daarnaast zijn er natuurlijk ook de inburgeringstrajecten. Zoals u zelf zei, zijn die in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van minister Somers, maar ook VDAB speelt daarbij een belangrijke rol. In het nieuwe inburgeringstraject zullen die mensen na twee maanden automatisch naar VDAB worden doorverwezen. Ik kijk dan ook naar u, minister, om samen met minister Somers, maar ook minister Weyts, zoveel mogelijk die geïntegreerde trajecten mogelijk te maken. Ik geloof echt wel dat we daar nog veel stappen vooruit kunnen zetten. Inburgeringscursussen of -trajecten moeten wat ons betreft een motor zijn naar werk. We stellen jammer genoeg vast dat ze vandaag soms te veel een rem zijn naar een job. Ik reken dan ook op u, minister, om vanuit uw bevoegdheid en dan vooral met VDAB, aan die kar te trekken om nog meer werk te maken van die geïntegreerde trajecten.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, ik denk dat de Vlaamse Regering inderdaad heel ambitieus is op dat vlak, of het nu minister Weyts is, minister Somers of u als minister van Werk bent. Het regeerakkoord is ook heel ambitieus en zet volop in op integratie, niet alleen van vluchtelingen maar van alle nieuwkomers.

Werk is inderdaad heel belangrijk, onder meer voor het uitbouwen van een sociaal netwerk – collega's worden vrienden – waardoor men geïntegreerd geraakt in onze samenleving.

Gisteren verschenen nog twee artikels over dit onderwerp in De Standaard. Eén artikel is een getuigenis van iemand die als vrijwilliger een Afghaanse jongen aan werk heeft geholpen. Dat is een moeizaam traject waaruit blijkt dat duurzaamheid en het leren van de taal belangrijk is. Die Afghaanse jongen leert Nederlands maar wordt in eerste instantie in een Franstalige omgeving tewerkgesteld, wat het natuurlijk nog complexer maakt om hier aan de slag te gaan.

Ik denk dat vrijwilligers hier een belangrijke rol in kunnen spelen. Dat sluit een beetje aan bij het buddyproject dat minister Somers nog verder wil uitbreiden.

Het tweede artikel gaat over 3,1 miljoen euro die u, minister, zult uittrekken voor organisaties die hun vrijwilligerswerking willen professionaliseren. U hebt zelf net DUO for a JOB genoemd, maar er zijn nog een heel aantal andere projecten: Team4Job, MentorYou, Connect2Work, Mentor2Work van het Minderhedenforum en projecten van Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Misschien zijn er nog andere die hier niet zijn vernoemd. Er is dus een hele reeks van initiatieven opgebouwd rond vrijwilligers, eventueel ook met mensen die daar professioneel mee bezig zijn.

In het artikel staat ook dat 30 tot 60 procent van de werkzoekenden na een mentortraject werk vindt. Ik vind dat een heel uiteenlopende range. Minister, het zou interessant zijn om te bekijken welke projecten resultaat hebben en daar verder op in te zetten. Wat de subsidies betreft, kunt u dan evalueren welke methode goed en welke iets minder werkt en dus moet worden aangepast. Zult u dat doen?

De voorzitter: Het is fijn als iedereen zich aansluit, maar de timing voor aansluiters bedraagt wel twee minuten.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, u hebt inderdaad gezegd dat er bij VDAB geen specifieke cijfers beschikbaar zijn over de trajecten van erkende vluchtelingen. Naar aanleiding van de vraag waren wij ook eens gaan snuisteren naar precieze cijfers, maar we hebben die niet gevonden. Wat we wél hebben gevonden – en dat zou indicatief kunnen zijn voor het misschien wat beperktere succes van vorming en opleiding én doorstroom naar duurzaam werk van deze doelgroep –, is dat er een ondervertegenwoordiging is in de tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen, zoals individuele beroepsopleiding (IBO), van mensen met een allochtone achtergrond. En dat past natuurlijk in de cijfers dat slechts 57 procent van de bevolking op beroepsactieve leeftijd die buiten België geboren is, aan het werk is. En daarmee scoren we toch laag naar Europees perspectief: 13 procent lager dan het Europese gemiddelde. Uiteraard is deze doelgroep per definitie een doelgroep die buiten de Europese Unie geboren is.

Minister, bent u ervan op de hoogte dat we in het opleidingsinstrumentarium van VDAB toch nog te veel zien dat werkzoekenden van allochtone origine in grote mate blijven steken in voorbereidende, niet direct werkgerelateerde vooropleidingen, zoals attitudetraining en sollicitatietraining, zonder echt door te stoten naar beroepsgerichte opleidingen? Wat zult u specifiek daaraan doen?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): We hebben geen bezwaar tegen vluchtelingen die werken. Maar het is het gebrek aan kennis van het Nederlands dat dé oorzaak blijft waarom ze geen werk of geen werk volgens hun diploma vinden, en dus ook de reden waarom ze ontmoedigd zijn en niet geïntegreerd geraken. Deze ontmoedigde vluchtelingen zullen er dan ook geen probleem mee hebben om, na een periode van korte tewerkstelling, toch een uitkering te ontvangen. En jullie, als meerderheid, zullen hun die uitkering zeker toekennen, want 'de vreemdelingen moeten meer kansen krijgen', nietwaar?

En ja, de vluchteling zal maar al te graag liever die uitkering krijgen dan te gaan werken, aangezien het verschil in inkomen tussen werken en niet werken dermate klein is. We zullen dus weer kunnen bevestigen dat massa-immigratie op economisch vlak geen meerwaarde betekent voor onze economie. Integendeel, die integratie van vreemdelingen is veel moeilijker en veel complexer dan jullie de doorsnee-Vlaming wijsmaken.

Wij zullen er ons dan ook tegen verzetten dat de conclusies van dergelijke studies opnieuw zullen worden misbruikt om weer te voorzien in extra begeleiding of extra ondersteuning, specifiek voor vluchtelingen of immigranten. De beste aanmoediging om hen te laten werken, blijft het uitvoeren van voldoende controles op het misbruik van uitkeringen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dat was eerder een debatfiche dan een tussenkomst. *(Opmerkingen van Ilse Malfroot)*

U hebt het recht om in uw tussenkomsten te zeggen wat u wilt. Het is niet aan mij om commentaar te geven, al heb ik dat nu wel gedaan. (*Gelach*)

Eerst en vooral, mijnheer Bothuyne, ik hoef u niet te zeggen dat die matching van databanken mij uitermate frustreert. Vandaag weet VDAB niet wie inburgeraar is. Ze kunnen dat niet actief opzoeken. Ik heb dat alleen maar vastgesteld. Ik ben zes maanden bezig. U kunt niet verwachten dat dat al in orde is. Maar het *is* niet in orde.

Duurzame integratie op de arbeidsmarkt is absoluut belangrijk. Er is al gezegd dat we verder moeten gaan dan het toeleiden naar één specifieke job. Ik heb daarover lang gesproken met mensen uit de uitzendarbeid. Uitzendarbeid kan ook een goede start betekenen en duurzaam zijn. Je kunt niets veroordelen en niets beoordelen. Je moet bekijken wat er voor de persoon in kwestie ideaal is om te starten en waar hij goed kan werken.

De geïntegreerde taaltrajecten zijn beperkt. Het gaat inderdaad over een beperkt aantal trajecten. Ik ga er absoluut mee akkoord dat er te weinig aan geparticipeerd wordt. Ik heb dat hier ook al gezegd. Als je totaal niets van feeling hebt met het Nederlands, is het uiteraard nuttig om eerst een taalbad te krijgen en dan een beroepsopleiding. Maar er zijn ook mensen bij wie je de twee perfect kunt integreren. Opnieuw: een aanpak op maat. En wie het geïntegreerd *kán*, die moet het doen.

Mijnheer Ongena, u sprak over mogelijkheid tot tijdelijke erkenning. Daarbij is voorzichtigheid geboden. Als er een tijdelijke erkenning niet oké is, moet ze weer ingetrokken worden, en dat geeft ook problemen. Ik ben voor een efficiënte procedure. We hebben ook al nagedacht over snelwegprocedures. Het komt erop neer dat we altijd weer moeten kijken voor wie het wel of niet kan. We hebben de versnelling doorgevoerd en het kan nog efficiënter. Ik wil meewerken aan alles wat de kwaliteit niet in het gedrang brengt. Daarom vind ik tijdelijkheid lastig. Als men iets tijdelijk loslaat en het is een risicovolle job, kan dat grote miserie opleveren. Het moet dus van alle kanten bekeken worden. Kortom, ik heb geen aversie voor tijdelijkheid, maar ik ben wel voorzichtig, en dat heeft te maken met mijn voor geschiedenis als minister van Onderwijs.

Inburgering als motor naar werk wordt absoluut bevestigd in de VIONA-studie. Als je een inburgeringscursus volgt, heb je ook meer kans om sneller werk te vinden. Ik sta uiteraard achter wat in het regeerakkoord staat, en ik zal proberen dat ook efficiënt uit te voeren.

Mevrouw De Vreese, dit zal inderdaad inspanningen vragen, niet alleen van mezelf, maar ook van mijn collega's Somers en Weyts. De kleur van de kat speelt geen rol, als ze maar muizen vangt. Dat is hier misschien een slechte vergelijking, maar we zullen de handen in elkaar moeten slaan om kansen te scheppen, maar ook om mensen te laten en doen participeren aan de arbeidsmarkt. U sprak over buddy-werking; dat staat in het regeerakkoord. Tot mijn aangename verbazing zijn er heel veel vrijwilligers die bereid zijn om mensen te begeleiden in trajecten naar werk. Dat leeft in de samenleving. Dat is heel positief. Er zijn ook veel initiatieven van mentoring. U stelde voor om te kijken wat er werkt. Dat is net wat we willen doen, ook in de projecten die zopas werden goedgekeurd. Ze zullen worden geëvalueerd. We laten dat nu open, en zullen wat goed werkt, dan meer uitrollen.

Mevrouw Gennez, de ondervertegenwoordiging binnen de individuele beroepsopleiding (IBO) van mensen met een migratieachtergrond, staat ook in VIONA. De IBO zou het beste instrument zijn om hen toe te leiden naar werk, maar vaak staan die mensen ook te ver van de arbeidsmarkt om in een IBO terecht te kunnen zonder voortraject. Het is dus vrij complex.

Mevrouw Malfroot, ik ben het wel met u eens dat het moet lonen om te werken. Met een aantal andere zaken ben ik het niet eens. We moeten vermijden dat wie

werkt, slechter af is dan wie niet werkt. Daarover staan ook interessante dingen in het regeerakkoord.

Ik hoop dat ik daarmee op al uw vragen heb geantwoord.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister en collega's, dank voor de bijkomende vragen en voor het antwoord daarop. Iedereen heeft zijn voorgeschiedenis. Alle inburgeraars, zowel nieuwkomers als anderen die nood hebben aan taalverwerving en begeleiding, hebben een voorgeschiedenis. Dat vergt inderdaad een aanpak op maat. U had het over katten die muizen vangen. Ik denk dat er in dezen veel meer katten nodig zijn. Er zijn ongelooflijk veel uitdagingen als het gaat over integratie op de arbeidsmarkt. De voorbije tien jaar hebben we een Agentschap voor Inburgering en Integratie en een VDAB gehad die zo goed als geen nieuwe substantiële initiatieven hebben genomen als het gaat over integratie op de arbeidsmarkt van mensen die een taalachterstand hebben of nieuwkomer zijn op de arbeidsmarkt. Dat is ontstellend. Het is veel politieke aandacht geweest voor integratie op de arbeidsmarkt, maar er is op Vlaams niveau niets of nauwelijks iets aan gedaan. Het is aan deze Regering om meer en beter te doen. De intentie in het regeerakkoord is goed, maar er moet boter bij de vis komen. Er zullen enorme investeringen nodig zijn in bijkomende trajecten, bijkomende opleidingsplaatsen en bijkomende werkervaringsplaatsen om effectief hiervan een succes te maken.

Collega Malfroot, het verschil tussen werken en niet werken moet inderdaad groter. Begin jaren 90 was er een verschil van 8 procent tussen het minimumloon en een uitkering. Nu zit dat verschil op 32 procent. Het verschil is dus al fors vergroot door de vorige regering, en deze regering heeft met de jobbonus de intentie om dat nog beter te doen. Ik hoop dat u dat durft te erkennen en dat u dan ook iets meer vanuit de realiteit zult vertrekken en minder vanuit een wensbeeld. Ik heb trouwens begrepen dat uw partij er voorstander van is om de volledige prijs van opleidingstrajecten door te rekenen aan werkzoekenden, zeker als ze van vreemde of allochtone origine zijn, maar ik vraag mij af op welke manier een dergelijke drempel zou helpen om mensen te integreren in de arbeidsmarkt en aan de slag te krijgen. Misschien is het beter dat u daar in uw partij nog eens het debat over voert.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het OESO-landenrapport over België – 1238 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Imade Annouri

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het landenrapport van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor België stelde ook een aantal analyses en aanbevelingen voor die voor Vlaanderen relevant zijn. Het rapport bevat een aantal sterke punten. Zo is er de hoge tevredenheid van de Belgen – en dus hopelijk ook van de Vlamingen – over hun werk-privébalans. Daarvoor staat België op de vijfde plaats staat binnen de OESO-landen. Voorts zijn er de dalende fiscale lasten op arbeid, en het verschil tussen werken en niet werken, dat daardoor dus groter wordt. En verder is er ook nog het sociaal-economisch herstel, dat zich vertaalde in sterke groei van het aantal jobs en, daaraan gekoppeld, de sterk gedaalde werkloosheid. Er staan dus een aantal goede punten in het rapport over ons land en over Vlaanderen.

De OESO kaart echter ook een aantal pijnpunten aan. Er is de vergrijzing, die zich ook budgettair sterk laat voelen, en de urgente nood om oudere werknemers op de arbeidsmarkt te houden, en om het aantrekkelijk te maken voor hen om actief te blijven en voor werkgevers om hun kansen te geven. Er is de lage werkzaamheidsgraad bij kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt, vooral bij mensen met een beperking, maar ook bij 55-plussers en mensen met een migratieachtergrond. Dat zijn geen nieuwe pijnpunten. De OESO kaart ook de lage participatie in levenslang leren en het ontbreken van een leercultuur aan na de studiejaren. Van de oude EU-lidstaten doen alleen Duitsland en Italië het nog slechter. We zitten daarmee op verre afstand van Zwitserland, Zweden, Finland, Denemarken en ook Nederland, allemaal landen waaraan Vlaanderen zich wil spiegelen. Bedrijven ondervinden ook grote schaarste bij het aantrekken van ICT-specialisten. Alleen Luxemburgse en Nederlandse bedrijven ondervinden nog meer moeilijkheden dan de Belgische werkgevers. Er is eveneens een groot aandeel van langdurige werkloosheid in de werkloosheid en, daarmee overeenkomstig, een gebrek aan prikkels bij werkzoekenden om een job te vinden. Ten slotte stagneert de productiviteitsgroei, die lager ligt dan in onze buurlanden, zeker in vergelijking met Duitsland. Dat is echt alarmerend, want dat gaat over Innovatie, Opleiding en Vorming, en dat zijn Vlaamse bevoegdheden om de productiviteit aan te zwengelen.

De OESO formuleert ook enkele aanbevelingen. We moeten sterker inzetten op het ontmoedigen van een te vroege uittrede uit de arbeidsmarkt, we moeten meer focussen op langetermijnwerkloosheid, onder andere via statistische tools – en dan komen we weer bij de databanken aan – en we moeten werken lonend maken, vooral in het lagelonensegment, bijvoorbeeld via betaalbare kinderopvang, waarover goede intenties zijn ingeschreven in het regeerakkoord. Ten slotte moeten we de loopbaan- en opleidingscheques focussen op de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

Minister, welke houding neemt u aan ten aanzien van het rapport van de OESO? Hoe kijkt u naar hun analyse van de sterke en zwakke punten van de Belgische arbeidsmarkt?

Welke initiatieven zult en kunt u nemen op korte en lange termijn in verband met de schaarste aan ICT-profielen die onze werkgevers ervaren?

Wat ten slotte die lage productiviteitsgroei betreft: welke initiatieven kan het Vlaams beleidsniveau nemen om die arbeidsproductiviteit aan te zwengelen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het economisch onderzoek van België, dat de OESO op 3 februari heeft gepubliceerd, is een bijzonder relevant rapport, dat ik iedereen kan aanbevelen. Mijn medewerker heeft geschreven dat het boeiende en meeslepende lektuur is, die zeker niet mag ontbreken op je nachtkastje. Dat zijn niet mijn woorden, maar ik geef ze u toch mee. Valentijn staat voor de deur. Ik weet ook wie het geschreven heeft, dus ik zal toch even met hem moeten bespreken of hij niet beter een onthaastingscursus zou volgen. (*Opmerkingen van Robrecht Bothuyne*)

Goed, maar ik wil u graag meeslepen in de studie. De OESO wijst in dit rapport naar de bekende problemen van de Belgische arbeidsmarkt, zoals de lage werkzaamheid bij sommige bevolkingsgroepen, de hoge inactiviteit, de grote verschillen in prestaties tussen de gewesten, en de groeiende krapte. In de aanbevelingen ligt de OESO volledig op dezelfde lijn als de Vlaamse Regering. Dat wordt geïllustreerd door drie aanbevelingen die de OESO doet voor het gewestelijke arbeidsmarktbeleid.

Ten eerste: zorg ervoor dat alle werkenden recht hebben op opleidingsincentives en hun rechten ook kennen. Deze aanbeveling spoort voor 100 procent met de

ambitie om deze legislatuur een individuele leer- en loopbaanrekening te ontwikkelen voor elke Vlaming. Dat is wel gemakkelijker gezegd dan gedaan, maar het is toch de ambitie.

Ten tweede: gebruik statistische profilingtools om werkzoekenden met een risico op langdurige werkloosheid te detecteren. Op bladzijde 101 haalt de OESO hier zelf het VDAB-model aan als een voorbeeld voor de andere gewesten.

Ten derde: maak werken meer lonend voor werkenden met een laag loon. En dat is precies de reden waarom we de Vlaamse jobbonus willen invoeren. Het is dus toch wel een beetje meeslepend.

Ik beschouw het als een opsteker dat de OESO in dit rapport niet alleen inhoudelijk op dezelfde lijn ligt als de Vlaamse Regering, maar ook dezelfde prioriteiten aanhaalt.

VDAB is in 2018 reeds gestart met een ambitieus actieplan om werkzoekenden, werknemers én werkgevers te ondersteunen bij het verwerven van arbeidsmarktgerichte vaardigheden op het gebied van IT en digitalisering. In het actieplan worden een aantal zaken uitgerold. Ik geef u er enkele mee. Er zijn de digitale informatiesessies over het IT & digitaliseringsaanbod zoals de ICT4U-oriëntatiemodule in elke provincie. Binnen het VDAB-aanbod bestaan er een aantal workshops over digitalisering en media-geletterdheid. Heel specifiek gericht op IT-profielen zijn er opleidingen IT-ontwikkelaar in Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen voor meer kwetsbare doelgroepen, bijvoorbeeld de neetjongeren (not in education, employment or training). Er wordt ook ingezet op digitaliseringsprojecten met huidige partners zoals Cevora of BeCode.

Naast het bestaande aanbod binnen VDAB is digitalisering en de impact ervan op jobs en competentienoden een heel belangrijke prioriteit in het beleid waarop we inzetten via tal van andere acties in de context van de sectorconvenants, STEM, actieplan AI/CS (artificiële intelligentie/cyber security).

Wat zijn de oorzaken van de lage productiviteitsgroei? Het is een wereldwijd verspreid fenomeen, dat je ook terugziet in de rest van de eurozone, de Verenigde Staten en zelfs Japan. Dit kan voor België mee verklaard worden door de omschakeling naar een grotere dienstensector, waar veel minder productiewinsten te halen vallen.

Naast het economische landenrapport heeft de OESO ook een 'in-depth productivity report' geschreven, waarin ze aangegeven dat er een grote discrepantie is tussen de verschillende Belgische regio's en dat de productiviteitsgroei het zwakst is in de reeds onderpresterende Belgische regio's. Daarnaast mag men ook niet vergeten dat België, ondanks de beperkte productiviteitsgroei, nog steeds een van de meest productieve landen ter wereld is. Dat blijft ook zo.

Toch is het herstel van de productiviteitsgroei in Vlaanderen bijzonder belangrijk om onze competitiviteit op peil te houden. Ik zie drie assen waarop we moeten werken. Ten eerste moeten we inzetten op de kansen die de nieuwe digitale toepassingen kunnen betekenen voor de productiviteit. Ten tweede moeten we werken aan de zogenaamde totale factorproductiviteit. Dat is dat deel van de productiviteit dat het gevolg is van innovatie. Ten slotte – en zo komen we bij uw eerste vraag, mijnheer Bothuyne – is levenslang leren een belangrijke hefboom voor de productiviteitsontwikkeling.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Die OESO-aanbevelingen kunnen ons leiden tot een analyse van het hele arbeidsmarktbeleid, en nog meer dan dat. Het is alleszins een nuttig rapport en het bevestigt ook dat de keuzes die de Vlaamse Regering in het regeerakkoord maakt, de juiste zijn. En dat is op zich ook niet onbelangrijk.

De productiviteitsgroei aanzwengelen, is wel een grote uitdaging. Als je kijkt naar de curves, zitten we, in vergelijking met de buurlanden, echt wel met een potentieel probleem. Als de productiviteitsgroei verder op een laag niveau blijft, zullen we opnieuw in de problemen komen met onze loonkost. En ook dat zal dan weer nieuwe maatregelen vergen, met een budgettaire impact op federaal en Vlaams niveau.

We hebben daar als Vlaamse overheid een bijzonder belangrijke opdracht. De idee om met extra loopbaanbegeleiding en opleidingsondersteuning voor kwetsbaren op de arbeidsmarkt en in de samenleving mensen te helpen, zou wat meer aandacht mogen krijgen. Misschien kunnen we op het Vlaamse niveau die kwetsbare doelgroepen nog beter ondersteunen bij hun participatie aan de arbeidsmarkt.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): De lage productiviteit blijft inderdaad een probleem, zeker na de crisis. Een van de structurele factoren die worden aangegeven is de efficiëntie-output van onze R&D- investeringen (Research and Development). We zitten op 2,5 procent van het bbp (bruto binnenlands product), wat een relatief goed niveau is. We liggen hoger dan het gemiddelde in de EU, maar we hebben onvoldoende creatie van innovatieve producten en een evenredige efficiëntietoename a rato van de investeringen. Minister, de vraag is hoe we dat kunnen versterken.

Een tweede element dat zorgen baart in de studie, is dat het beleid van arbeidskostenmatiging volgens de OESO wel effect had op de werkgelegenheidscreatie maar dat dat onvoldoende de economische groei ondersteunt. Dat blijkt ook uit onderzoek van Gert Peersman en de Nationale Bank, waaruit blijkt dat onze economische groei 1,7 procentpunt lager ligt door lagere productiviteit en 0,8 procentpunt lager door minder jobcreatie dan de buurlanden. De vraag is dus hoe we, naast de investeringen zelf, de output versterken om zo de productiviteit en de economische groei aan te zwengelen. Dat kan alleen maar positieve effecten hebben op onze arbeidsmarkt en op het tegengaan van de mismatch die we nog altijd kennen in Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u. Mijnheer Bothuyne, uw opmerkingen ontlokten de voorzitter de reactie dat het goed is dat u het regeerakkoord een goede keuze vindt.

Mevrouw Gennez, in verband met uw eerste opmerking, had ik gezegd dat we moeten kijken naar de productiviteit die het gevolg is van innovatie. We hebben een groeipad voor de innovatiemiddelen. Ik wil vooral dat onderzoek en ontwikkeling meer verspreid wordt over bedrijven en sectoren, in het bijzonder de kleinere. Nu gaat al 55 procent van de middelen die we besteden naar de kleintjes, maar ik voel dat dat echt nog opportuniteiten zijn.

Wat de link productiviteit-groei betreft, denk ik dat u Belgische cijfers hebt gegeven. De Vlaamse prestaties zijn een pak beter. Nogmaals, we willen in de richting van de kmo's gaan en ook via het clusterbeleid willen we die output een stuk verhogen. Dat kunnen wel hefbomen zijn om tegemoet te komen aan uw zorgen. Men vraagt mij om te herhalen dat onze productiviteit zeer hoog is.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dat ligt ook aan de loonkost in dit land, maar dat is een ander debat dat we vandaag niet gaan voeren. De voorzitter is terecht streng in het toemeten van de spreektijd. Ik dank u voor het bijkomend antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de jobbegeleiding van de werknemers van CG Power Systems
– 1263 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het faillissement van CG Power Systems
– 1279 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Imade Annouri

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

– Robrecht Bothuyne treedt als voorzitter op.

Tom Ongena (Open Vld): In Mechelen heeft CG Power Systems, het vroegere Pauwels Trafo, zijn faillissement aangekondigd. Dit was in Mechelen en omgeving een icoon. Er zijn veel iconen in die stad, maar dit is echt wel een industrieel icoon geweest waar vele generaties Mechelaars en mensen uit de omgeving hebben gewerkt. Daarom zorgde de aankondiging van het faillissement toch wel voor een shock. 450 werknemers dreigen in Mechelen hun baan te verliezen. Ook in Charleroi zouden 70 jobs sneuvelen.

Dit is vooral frustrerend omdat het faillissement blijkbaar te maken heeft met een fraudeonderzoek dat in India ten aanzien van het Indische moederbedrijf wordt gevoerd. Het heeft eigenlijk niets te maken met de werkkraft en productiviteit van de mensen in Mechelen en Charleroi. Het is dus frustrerend. Langs de andere kant biedt het ook wel mogelijkheden omdat we met een goed bedrijf in Mechelen en Charleroi zitten. Dit biedt ook wel mogelijkheden voor een doorstart, en ik heb begrepen dat de curatoren ook naar een overnemer aan het zoeken zijn. We hopen natuurlijk dat ze snel iemand zullen vinden en dat er snel zekerheid komt voor de getroffen werknemers en hun gezinnen.

Vlaanderen heeft verschillende mogelijkheden om die curatoren bij te staan, zowel voor een doorstart, waar we in de eerste plaats op hopen, als voor de begeleiding van de getroffen werknemers, of een combinatie van de twee. Het kan zijn dat er een doorstart komt waardoor een deel van de werknemers kan blijven werken en een ander deel toch getroffen zal worden. Daarom had ik toch enkele vragen.

Welke inspanningen zult u of bent u aan het doen om de zoektocht naar een overnemer te faciliteren en zo een doorstart mogelijk te maken? Er zijn op Vlaams vlak verschillende mogelijkheden via de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), innovatiesteun, opleidingssteun enzovoort. Ik wil eens horen hoe het hiermee staat.

Mocht een doorstart niet lukken of als het maar een gedeeltelijke doorstart is, dan worden er toch werknemers getroffen. Welke maatregelen neemt VDAB op korte termijn om het profiel en de competenties van de getroffen werknemers in kaart te brengen?

Welke inspanningen zal VDAB verder doen op het vlak van opleiding en arbeidsbemiddeling om de ontslagen werknemers te activeren in de richting van een nieuwe job?

Mocht er toch een vraag over het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag (SWT) komen, al hopen we dat dat niet zal gebeuren, welk advies zult u daarover dan geven?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Mechelen werd toch wel in het hart getroffen. Sinds september vorig jaar waren er geruchten over fraude bij het Indische moederbedrijf CG Power Systems van – om het woord te gebruiken – het Mechelse icoon Pauwels Trafo. Dat heeft geleid tot een recente uitspraak van het faillissement door de ondernemingsrechtbank. Dat zorgt enerzijds voor duidelijkheid, want de medewerkers van CG Power Systems in Mechelen verkeerden toch al een aantal maanden in onzekerheid. Ze werden ook de laatste maand niet volledig uitbetaald. Ik moet u niet vertellen wat voor een impact dat heeft op de gezinnen van de getroffen werknemers. De geraamde omzet van 150 miljoen euro dit jaar en een gevuld orderboekje bij CG Power Systems in Mechelen vraagt om een doorstart. Dat is ook de absolute wens, zo hebben we vernomen van de mensen op het terrein, van zowel de verschillende vakbonden als de curatoren. We denken dat het ook belangrijk is dat we die industriële activiteit, die ook een toekomstgerichte economische activiteit is, namelijk de productie van transformatoren – toch een essentieel onderdeel van elk energienetwerk –, proberen te verankeren in de Vlaamse Ruit, in het hart van de Vlaamse economie.

Hoe kunt u vanuit Vlaams niveau, bijvoorbeeld vanuit PMV, zorgen voor een kapitaalparticipatie of bankleninggaranties zodat de productieve kracht en doorstart van het bedrijf toch kan worden gegarandeerd?

Twee, hebt u weet van kandidaat-overnemers? Bent u in contact met de vakbonden en de curator in Mechelen? Welke initiatieven hebt u tot op vandaag al genomen om die doorstart te proberen realiseren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, eerst en vooral wil ik zeggen dat ik zelf zwaar geschrokken was toen ik het nieuws vernam via de pers. CG Power Systems in Mechelen bouwt transformatoren op internationaal niveau en is een gevestigde waarde in de Mechelse regio. Ik heb ondertussen van de mensen daar de geschiedenis van het bedrijf gehoord. Er is een heel grote bedrijfstrots van de mensen die daar werken. Het is spectaculair wat dat teweegbrengt. 520 mensen kunnen hun job verliezen, waarvan 450 tewerkgesteld in Mechelen zelf. Het bedrijf had de reputatie om dichtbij te rekruteren, wat niet bij alle bedrijven zo is. Maar dat maakt het nog zwaarder voor de omgeving.

Vanuit mijn bevoegdheden zetten we in op twee vlakken. Eén, we doen inspanningen om de doorstart van het bedrijf mogelijk te maken. Twee, we proberen werknemers te versterken in hun zoektocht naar een nieuwe job. Dat zijn de twee invalshoeken vanuit mijn beleid.

Wat de doorstart betreft, kan er een beroep worden gedaan op de klassieke instrumenten van PMV en het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), die kunnen worden ingezet bij de omschakeling van bedrijven. Waarover gaat het dan? Ten eerste, de ondersteuning van de financiering van de doorstart via waarborging van bankleningen, bijvoorbeeld via Gigarant, leningen of een kapitaalparticipatie. Ten tweede, het ondersteunen van de transformatie bij de doorstart via strategische opleidingssteun of zelfs O&O-projecten (onderzoek en ontwikkeling). Dat zijn twee kanalen waar men vanuit Economie bij kan.

Maar uiteraard zijn de mogelijkheden afhankelijk van het onderzoek van de businesscase van de overnemers – je moet eerst een businesscase hebben vooraleer je iets kunt doen – en van de activiteiten die men wil ontplooiën.

Op dit ogenblik lopen er gesprekken over een gedeeltelijke doorstart van de onderneming. Er zou – maar ik moet dus voorwaardelijk spreken – een Vlaams

investeringsfonds bereid zijn om samen met het management financieel te investeren. De haalbaarheid van die plannen wordt op dit ogenblik onderzocht.

Bij zo'n doorstart bestaat de mogelijkheid dat men zal vragen aan de Vlaamse Regering of er een ondersteuning mogelijk is met waarborgen via Gigarant. Maar daarvoor is het echt nodig dat er een goed businessplan is en een private financier. Dat zijn voorwaarden. En dat is begrijpelijk, omdat we ook voorzichtig moeten zijn.

Als er een concrete vraag en een concreet dossier klaarliggen, zullen die ten gronde worden onderzocht en geadviseerd door de raad van bestuur van Gigarant. En dan moet ik dit volgens de geldende procedures voorleggen aan de Vlaamse Regering. Maar ik sluit dat dus zeker niet uit.

Het eerste spoor was het bedrijf, het tweede spoor zijn de werknemers. De arbeids-overeenkomst van alle getroffen werknemers van CG Power Systems werd beëindigd op 3 februari 2020. VDAB kreeg op 6 februari een aanvraag van de curator tot tussenkomst van het Sociaal Interventiefonds. In geval van een faillissement kunnen bedrijven in Vlaanderen een beroep doen op het Sociaal Interventiefonds van VDAB. Dat fonds moet tussenkomen in de kosten van de outplacementbegeleiding voor één jaar, een eventuele opleiding en de activiteiten inzake herkenning en erkenning en certificatie van verworven competenties.

Op 7 februari 2020 werd de personeelslijst van het bedrijf overgemaakt aan het outplacementkantoor dat de trajecten zal uitvoeren. Die outplacementtrajecten worden heel snel opgestart. Het is de bedoeling de getroffen werknemers zo snel mogelijk te begeleiden naar een nieuwe job of een zelfstandige activiteit. Een onderdeel hiervan is natuurlijk het in kaart brengen van de profielen en de competenties, maar ook de noden en de werkpunten van de deelnemers. In dat kader betaalt VDAB de kosten voor de opleidingen die nodig zijn voor het behoud en de versterking van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. VDAB neemt die kosten ten laste.

VDAB bekijkt ook intern en samen met het outplacementkantoor hoe het vragen naar kandidaten vanuit de geïnteresseerde bedrijven op een goede wijze tot bij de werknemers kan krijgen. Zo is ENGIE bijvoorbeeld geïnteresseerd in de profielen. Maar het is natuurlijk dubbel: als werknemers vertrekken, is dat slecht voor de overnemers. Maar als ze blijven en er komt geen overnemer, is dat slecht voor de werknemers. Het is dus echt een heel moeilijke situatie.

VDAB organiseert eind februari samen met het outplacementkantoor nog een viertal infosessies om de getroffen werknemers te informeren over het verloop van de outplacement en het belang van de inschrijving bij VDAB.

Bij afloop van het outplacementaanbod zullen de werknemers die nog geen nieuwe job hebben gevonden, terechtkomen in de reguliere VDAB-bemiddeling. Het gaat om een warme overdracht van outplacementkantoor naar VDAB.

Wat SWT betreft zal ik geen dergelijk advies moeten geven. Het gaat hier om een faling, waarbij de regelgeving van de verlaging van de SWT-leeftijd in het kader van een herstructurering niet van toepassing is. Wat niet uit te sluiten is, is dat werknemers die voldoen aan de voorwaarden voor andere SWT-stelsels, hiervan gebruikmaken. Ik heb hier als Vlaams minister geen vat op. Ik wil mij focussen op wat we als Vlaamse overheid wel kunnen doen, dat is het activeren van werkzoekenden. Mensen in het SWT-stelsel moeten beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. We blijven hen actief bemiddelen naar een nieuwe tewerkstelling.

Ik wil hier nog een persoonlijke bedenking aan toevoegen. Enkele dagen geleden heb ik ook al een gesprek gehad met een vakbondsdelegatie. Wat daar gebeurt is zeer indrukwekkend. Voor mensen die al twintig jaar in dezelfde job zitten, of het

nu om een ingenieur gaat of om een kortgeschoolde, is het niet evident om naar een andere job over te stappen. Ik was onder de indruk van de wijze waarop dit nieuws bij de mensen is aangekomen, de trouw die er nog is tegenover het bedrijf en die zoektocht naar een andere job. Het is niet omdat je ingenieur bent dat dit zo gemakkelijk gaat. Als je heel gespecialiseerd actief was in een niche, is het niet zo simpel om te veranderen van job in een ander bedrijf. Veel mensen lijden ook een financieel verlies. Dat hakt er bij die mensen op in. Voor ons is het dus alle hens aan dek om ondersteuning te bieden als daar een goed budgettair voorstel komt voor een doorstart en om mensen te begeleiden in de moeilijke situatie waarin ze zich bevinden.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor de daadkracht die u toont in de poging om een doorstart mogelijk te maken. Ik heb genoteerd dat daarover al verregaande gesprekken bezig zijn met een mogelijke overnemer, een Vlaams investeringsfonds, zei u, samen met het management. We hopen dat dit soelaas kan bieden en dat het kan leiden tot een gedeeltelijke doorstart. Dat is een goede zaak. Zoals u zegt, is dit een moeilijke periode. Er is een duidelijk vooruitzicht op een doorstart, maar voor 450 mensen in Mechelen werd de arbeidsovereenkomst beëindigd. Zij twijfelen wellicht over wat ze nu moeten doen: wachten op de doorstart of actief op zoek gaan naar een nieuwe job. Het is dus zaak om die periode van onzekerheid zo kort mogelijk te houden.

Minister, weet u wanneer u meer duidelijkheid zult hebben over het gedeeltelijk doorstartscenario, zodat de getroffen mensen enig zicht krijgen op de te verwachten termijn van onzekerheid?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik ben blij met de poging tot doorstart. Dat is absoluut de wens van de werknemersdelegaties van het bedrijf. U gaf zelf al aan dat er bij hen grote loyaliteit is aan het bedrijf en aan product, dat economisch een internationaal veelgevraagd product is. De mensen zijn natuurlijk wel ongerust. Als die doorstart er komt, vinden ze het heel belangrijk dat het om lokale verandering gaat. Een Vlaams investeringsfonds wijst in die richting. Het lokale management geniet nog enig vertrouwen, maar als u ziet wat er in de hoofdzetel in India is gebeurd, dan is er wel grote bezorgdheid bij de werknemersdelegaties over de betrokkenheid van de faillietverklaarde eigenaar.

Ten tweede denk ik dat snelheid ook wel belangrijk is. Er is uiteraard een goede business case nodig, maar zoals u zelf aangeeft, zitten de mensen vandaag in absolute onzekerheid en hebben ze door het faillissement weinig zicht op goede uitstroomregelingen. De business case zal mogelijk sterker zijn met sterke profielen aan boord. Stromen ze uit, dan is dat voor de doorstart natuurlijk een moeilijk verhaal en dat geven de vakbonden ook aan: een aantal profielen zijn zeer gegeerd, maar mensen zouden graag bij Pauwels – zoals het bedrijf in de volksmond genoemd wordt – blijven. Er is dus sturing, centrale sturing vanuit de Vlaamse overheid nodig.

We moeten kort op de bal spelen en het signaal geven dat we aanwezig zijn en heel snel en hands-on kunnen ingrijpen, via kapitaalparticipaties, via Gigarant, via die waarborgen voor bankleningen. Zo weten de mensen dat we er heel snel staan als de vraag er komt. Dat is heel belangrijk voor de mensen die er op dit moment nog iets van proberen te maken. En het gaat nog steeds om veel mensen in Mechelen en de directe omgeving, want Pauwels is inderdaad iets wat niet verloren mag gaan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het bedrijf Pauwels Trafo was inderdaad een begrip, zeker op het vlak van technologie: ik denk dat het het enige bedrijf was dat transformatoren met heel hoge vermogens kon bouwen. Het is altijd spijtig dat een hightechbedrijf verloren moet gaan, vooral als je leest dat het niet aan het Mechelse management ligt, maar dat de problemen zich vooral in India situeren en dat het bedrijf ten onder gaat aan fraude. Dat is zeer spijtig.

Ik ben wel blij dat u zegt te doen wat u kunt doen. Laat ons daar duidelijk in zijn: we kunnen nu niet ingrijpen aan de kant van diegenen die de zaak failliet hebben laten gaan. Enkel als er een overnemer komt en die garanties of ondersteuning vraagt, dan kunnen wij met verschillende tools helpen. Dat hebben we ook in andere dossiers gedaan in Vlaanderen.

We hebben inderdaad de tools bij VDAB voor outplacement. Dit moet zo goed mogelijk worden opgevolgd. Hoe spijtig het ook mag zijn, dat is het enige wat we nu kunnen doen. Het is belangrijk dat we tonen dat Vlaanderen snel en flexibel kan ingrijpen, zodat potentiële overnemers sneller en gemakkelijker hun weg naar Vlaanderen vinden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor al uw opmerkingen, collega's. Ik leef mee met alle tussenkomsten die er geweest zijn. Ik ga er absoluut mee akkoord dat er nood is aan een snelle overname en dat sterke profielen moeten blijven, maar die sterke profielen zijn ook diegenen die het snelst elders kunnen beginnen. Dat is een heel moeilijk spanningsveld, collega Ongena, en iedereen beseft dat ook.

Collega Gennez, u vraagt om sturing, maar wij zitten in dezen niet aan het stuur. Zodra er een voorstel is, springen we er onmiddellijk op. Iedereen, ook collega Somers, is heel bezorgd. We kennen het belang van de onderneming, maar als overheid kunnen we niet gaan beslissen om een transformatorenbedrijf te beginnen. Wel kunnen we over de brug komen. *(Opmerkingen van Caroline Gennez)*

U had het over sturing en begeleiding, zowel voor werknemers als potentiële overnemers. Ik zie ook alle inspanningen die gebeuren en ik beseft dat het snel moet gaan en we proberen alle beschikbare instrumenten in te zetten. We volgen het dossier heel nauwgezet op.

Collega Gryffroy, het gaat inderdaad om een internationaal bedrijf. Internationale investeringen in Vlaanderen zijn van belang, maar het is jammer dat het geleid heeft tot wat het nu geleid heeft. Om een understatement te gebruiken: het is dramatisch. Maar we volgen het zeer alert op.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor de bezorgdheid en ik hoop dat er snel duidelijkheid komt over de mogelijke doorstart. We volgen dit uiteraard verder op.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): We volgen dit eveneens verder op en wanneer we signalen krijgen van de werkvloer, of de ex-werkvloer, en het lokaal management, willen we zeker mee die verbinding naar dit niveau en de opvolging vanuit de Vlaamse Regering ondersteunen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over werkzoekenden met het VDAB-advies 'niet-toeleidbaar'
– 1312 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Vlaanderen telt 8766 niet-werkende werkzoekenden met een VDAB-advies 'niet-toeleidbaar'. Het gaat om werkzoekenden van wie VDAB na een gespecialiseerde screening besluit dat zij als gevolg van niet-arbeidsgerelateerde problematieken en met een intensieve begeleiding niet in aanmerking komen voor een betaalde of onbetaalde job.

Dat cijfer omvat bijna 4,8 procent van de niet-werkende werkzoekenden. Dat blijkt uit gegevens die ik via een schriftelijke vraag heb ontvangen. In vergelijking met 2015 merken we een opmerkelijke stijging van 64 procent.

Midden 2018 werden pilootprojecten uitgewerkt, met een samenwerkingsverband tussen minimaal het OCMW, het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Dit geïntegreerd breed onthaal (GBO) bundelt de krachten voor een aangepast hulpverleningsaanbod en een traject maatschappelijke oriëntatie.

Minister, hoe kan deze opmerkelijke stijging van niet-toeleidbaren worden verklaard?

Hebt u een overzicht van het profiel van de personen met het advies 'niet-toeleidbaar' en de mogelijke bewegingen richting de arbeidsmarkt? Hoeveel personen slagen erin om alsnog in aanmerking te komen voor een betaalde of onbetaalde job? Wat is de gemiddelde duurtijd van het advies 'niet-toeleidbaar'?

Wat zijn uw bevindingen over het geïntegreerd breed onthaal? Op welke manier zal het project worden geëvalueerd?

In welke bijkomende initiatieven voorziet u om deze specifieke doelgroep alsnog toe te leiden naar een betaalde of niet-betaalde job?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Claes, dit is een interessante vraag, want de categorie van de niet-toeleidbaren bij de niet-werkende werkzoekenden is inderdaad een zeer bijzondere groep. Persoonlijk vind ik de term 'niet-toeleidbaar' een beetje hard. Dit doet uitschijnen dat er met dit type van werkzoekenden in feite niets 'aan te vangen' valt. Dat is vrij hard. We mogen deze mensen niet zomaar laten vallen of aan hun lot overlaten omdat ze het stempel 'niet-toeleidbaar' dragen. Er moet dan ook een intense samenwerking worden opgezet tussen Werk en Welzijn.

Een eerste element dat wellicht een rol speelt bij de toename van het aantal niet-toeleidbaren bij de niet-werkende werkzoekenden, is de vaststelling dat onze samenleving een pak complexer wordt. We ervaren meer prikkels, meer prestatiedruk, de verwachtingen liggen hoger, en dat uit zich ook op de arbeidsmarkt. Dat zie je ook aan de hogere eisen voor functies en jobs: minder eenvoudige jobs, meer flexibiliteit inzake taakin-vulling enzovoort.

Een tweede mogelijke reden is dat er ook meer psychische en medische problemen vastgesteld worden in de samenleving. Bij een deel van de bevolking doen deze

problemen zich ook voor in combinatie met andere factoren zoals armoede, sociaal isolement en psychosociale problemen. Een combinatie van dergelijke factoren wordt vaak een onoverbrugbare drempel om op de arbeidsmarkt aan de slag te gaan, zelfs in een beschermde omgeving, bijvoorbeeld via collectief maatwerk, waarbij heel veel begeleiding mogelijk is. Op die manier heb je een doelgroep met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt.

VDAB is de afgelopen jaren wel intenser en doelgerichter gaan werken op het volledige contingent van werkzoekenden. Dat zorgt ervoor dat de groep van mensen die op geen enkele wijze richting de arbeidsmarkt kan, beter gedetecteerd wordt dan vroeger en dus ook meer zichtbaar wordt. Als men meer op maat werkt, krijgt men een beter zicht op de mensen.

Ik wijs er ook op dat VDAB uitkeringsgerechtigde werklozen periodiek controleert op beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt. Dit kan betekenen dat VDAB op een bepaald moment kan beslissen dat opnieuw stappen naar werk kunnen worden gezet. Het label 'niet-toeleidbaar' is dus niet voor de eeuwigheid. Dat kan voor een tijdelijke periode zijn.

Het profiel is zeer divers. Het is geen homogene groep. Het gaat steeds om werkzoekenden die na het volgen van intensieve bemiddeling en een uitgebreide ICF-screening (International Classification of Functioning, Disability and Health) niet richting de betaalde arbeidsmarkt kunnen worden georiënteerd. Uit de meest recente cijfers blijkt dat 45 procent van de niet-toeleidbaren ouder is dan 55 jaar, 90 procent van hen is langer dan twee jaar werkloos, 62 procent van hen is langer dan vijf jaar werkloos.

De niet-toeleidbaren hebben vaak een combinatie van medische, mentale, psychiatrische, psychosociale of sociale moeilijkheden, waardoor betaald werk onmogelijk is. Cijfers tonen aan dat 84 procent van hen een arbeidshandicap heeft. Tegelijkertijd is 62 procent kortgeschoold.

Het GBO is breder of doet meer dan enkel de onthaaltrajecten voor niet-toeleidbare werkzoekenden. Bij GBO gaat het in de eerste plaats om samenwerkingsverbanden van minstens één CAW, OCMW en de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds. Zij werken samen om de dienstverlening toegankelijker te maken en onderbescherming tegen te gaan.

Specifiek voor de niet-toeleidbare werkzoekenden was er in 2018 een eerste oproep naar geïnteresseerde samenwerkingsverbanden, en in 2019 werd deze oproep herhaald. Deze samenwerkingsverbanden werken specifiek rond werkzoekenden die van VDAB het advies niet-toeleidbaar kregen. De bedoeling is om voor deze personen te onderzoeken of een ander statuut beter tegemoetkomt aan de noden die er zijn.

Er zijn twee projectoproepen geweest. Er liep ook een wetenschappelijk onderzoeksproject via het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De resultaten van dit onderzoek zullen dit voorjaar worden bekendgemaakt, maar dat valt onder de bevoegdheid van minister Beke, uiteraard met mijn betrokkenheid. Hij moet de studie vrijgeven.

Is er nog iets extra mogelijk? VDAB geeft het advies niet-toeleidbaar niet lichtzinnig, het gaat ook niet om het parkeren van moeilijke klanten. Men hanteert hier de objectieve gespecialiseerde ICF-methodiek. De vraag is natuurlijk op welke manier je mensen toch in een situatie kunt brengen waarbij ze kunnen participeren aan de arbeidsmarkt.

Binnen deze groep zijn er ook zorgvermijders, en dat maakt het nog moeilijker. Dat zijn mensen die hun problematiek zelf onvoldoende kunnen inschatten of die

uit mogelijk eerdere negatieve ervaringen met zorg en hulpverlening die stap niet willen zetten. VDAB moet die mensen extra motiveren om bij het GBO aan te kloppen, wat geen evidente opdracht is.

De onthaaltrajecten voor de groep van niet-toeleidbaren via het GBO hebben anderhalf jaar gelopen. Er waren wel wat opstartproblemen, maar het is te vroeg om nu al conclusies te trekken en nieuwe beleidsmaatregelen voor te stellen. Ik wil eerst de resultaten van het onderzoek van het Steunpunt Welzijn afwachten. Dan kunnen we misschien samen bekijken wat we extra kunnen ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, bedankt voor het interessante antwoord en de opvallende cijfers. In tijden van arbeidsmarktkrapte moeten we elk talent benutten. We moeten zeker trachten de mensen die weinig perspectief hebben op de arbeidsmarkt, te stimuleren en te engageren om opnieuw aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt.

We stellen vast dat dit een groep is met verschillende problematieken. Dat kan gaan over medische, mentale, psychische, psychiatrische en sociale problemen. Dit moet een tijdelijk karakter hebben. We moeten proberen die mensen een perspectief te bieden, eventueel binnen de sociale economie of de reguliere economie. Het mag niet de bedoeling zijn dat het etiket niet-toeleidbaar als resultaat heeft dat men voor een langere periode werkloos blijft.

We kunnen ons ook afvragen of die mensen wel op hun plaats zitten binnen VDAB. Het is een groep die prioritair nood heeft aan ondersteuning en hulp. Eigenlijk horen ze thuis in het beleidsdomein Welzijn. Als Welzijn oordeelt dat die mensen klaar zijn om aan de slag te gaan, moeten ze opnieuw naar VDAB worden doorverwezen. Minister, wat is uw standpunt daarover?

In de beleidsnota wordt ook aangegeven dat in functie van de niet-toeleidbare werkzoekenden aan de federale overheid zal worden gevraagd om in een apart statuut buiten de werkloosheidsverzekering te voorzien. Zijn er daarover reeds contacten geweest met uw federale collega, en hoe ziet u dat concreet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zie dat eigenlijk voorlopig niet concreet. We zien dat de groep van niet-toeleidbare personen toeneemt. Enfin, we moeten nog de oorzaken bekijken, en na de studie zullen we misschien een aantal nieuwe pistes kunnen zien, maar ik zou het zeer onverstandig vinden om wat die mensen betreft nu gewoon te zeggen dat het hier stopt, zonder oplossing. Je moet wel blijven begeleiden, op een of andere wijze. Dat vraagt heel wat inspanningen. Het is mogelijk, zoals ik ook heb gezegd, dat mensen misschien in een ander statuut beter zouden zijn, maar dan moet dat ook wel gedragen zijn. Het is voor mij in elk geval een aandachtspunt dat de groep groter wordt. Ik heb u gezegd dat dat wellicht te maken heeft met een betere detectie. Ik panikeer niet onmiddellijk. Laten we misschien bekijken hoe we dat in de toekomst kunnen aanpakken aan de hand van de resultaten van het onderzoek van de studie, en ook aan de hand van een heel zorgzame monitoring.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Dank u wel voor het antwoord. Ik zal dan ook de resultaten afwachten van die onderzoeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over digitalisering op de werkvloer
– 1329 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Digitalisering en nieuwe technologieën worden in elke job steeds meer dagelijkse kost. Routinejobs zullen steeds meer worden geautomatiseerd, en ook takenpakketten zullen veranderen en worden gedigitaliseerd en geautomatiseerd. Een studie van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) toont aan dat in Vlaanderen ongeveer 30 procent van de werknemers een grote wijziging in zijn of haar takenpakket zal ondervinden door die automatisering. Daarenboven is uit een recent onderzoek van Acerta gebleken dat 20 procent van de actieve beroepsbevolking het mentaal moeilijk lijkt te hebben met digitalisering. 45 procent van de werknemers en 62 procent van de zelfstandigen zegt bij het uitoefenen van zijn professionele activiteiten regelmatig tot zelfs bijna constant technologische veranderingen te ondervinden, maar 20 procent daarvan meldt die toenemende digitalisering niet onder controle te krijgen, en 10 procent ziet het nut ervan zelfs niet in.

Nochtans is digitalisering de weg vooruit. Het is ook een belangrijk onderdeel in het regeerakkoord en in de beleidsnota. Het is dus belangrijk dat we iedereen meekrijgen en zo veel mogelijk mensen betrekken hierbij. Minister, in uw beleidsnota geeft u dan ook aan sterk te willen inzetten op sensibilisering en op de begeleiding en ondersteuning van bedrijven. Hoe beoordeelt u dit onderzoek van Acerta en deze cijfers? Welke initiatieven zult u nemen om bedrijven nog meer te ondersteunen in deze veranderende arbeidscontext? Hoe kan de Vlaamse overheid werkgevers beter bijstaan in de begeleiding en sensibilisering van hun personeel?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, het is uiteraard geen nieuws dat de digitalisering nu al een enorme impact op jobs en takenpakketten heeft, en dat zal in de toekomst ongetwijfeld niet veranderen. Integendeel, het proces zal alleen maar versnellen. De studie bevestigt dat, met, zoals u terecht aanhaalt, hoge percentages werknemers en zelfstandigen die aangeven bijna constant technologische veranderingen te ondervinden. Daarnaast bevestigt de studie dat 90 procent van de werkenden overtuigd is van het nut van digitalisering. Een grote meerderheid ziet digitalisering ook niet als een bedreiging, en heeft ook de juiste vaardigheden. Een op de vijf werkenden vindt het echter wel moeilijk om met die voortdurende verandering om te gaan. Personen met minder digitale vaardigheden hebben ook minder vertrouwen in hun kansen om ander werk te vinden. Op dat vlak moeten we dus de gepaste ondersteuning geven.

De studie toonde ook aan dat het vertrouwen in de toekomst en digitalisering groter is bij zelfstandigen dan bij werknemers. Wie zijn loopbaan sterker in eigen handen heeft, kijkt dus positiever naar de onzekere toekomst. Het is ook echt belangrijk dat werkgevers hun werknemers aanmoedigen om hun loopbaan in eigen handen te nemen.

Wat kunnen we doen? Dat is hier eigenlijk al eens besproken, op 7 november 2019, naar aanleiding van een vraag van collega Claes over de impact van digitalisering en artificiële intelligentie (AI) op de arbeidsmarkt. Toen was de vraag: hoe kan Vlaanderen de burgers en de bedrijven beter sensibiliseren en voorbereiden? Collega Claes, u hebt toen gezegd dat dat een heel goed en uitgebreid antwoord was.

Ik ga uiteraard niet de hele discussie van toen herhalen, maar ik geef wel de essentie mee: als we dit willen realiseren, dan moet dat gebeuren vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de overheid, burgers, het bedrijfsleven en opleidingsverstrekkers. Blijven bijscholen en omscholen zal een noodzakelijke voorwaarde zijn om als bedrijf en werknemer mee te kunnen. Daarmee verwijst ik ook terug naar de eerste vraag van deze voormiddag, met de visie rond levenslang leren. Dat vraagt uiteraard ook inspanningen vanuit Onderwijs.

We ondernemen ook heel wat acties en ik geef een paar voorbeelden. Ten eerste roepen we via de sectorconvenants sectoren op om initiatief te nemen op vlak van digitalisering en de impact ervan op hun ondernemingen en werknemers. Ten tweede zetten we via het impulsprogramma rond artificiële intelligentie en cybersecurity in op onderzoek, de implementatie ervan in het bedrijfsleven en een flankerend beleid dat aandacht heeft voor ethiek, opleidingen en brede sensibilisering. Bedrijven, ten derde, kunnen zowel voor ondersteuning in de vorm van opleidingen als advies terecht bij de kmo-portefeuille.

Graag maak ik ook nog wat reclame voor een nog openstaande ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) die eind vorig jaar gelanceerd is en die ondernemingen subsidies biedt voor opleidingen rond vaardigheden in de 21e eeuw. Het gaat dan om digitale geletterdheid, kritisch en probleemoplossend denken of samenwerken. Die oproep staat nog open, dus dien uw projecten in. We willen levenslang leren in organisaties aanmoedigen en hen ondersteunen om hun werknemers sterker te maken. Een van de beoogde doelgroepen van deze oproep zijn vijftigplussers.

Tot slot wil ik er ook graag op wijzen dat digitalisering niet altijd een bedreiging hoeft te zijn, maar dat hebt u zelf ook gezegd. Het kan voor een bedrijf ook een opportuniteit zijn om net werkdruk en bijvoorbeeld knelpuntvacatures aan te pakken, want ook die nijpende uitdagingen zijn een realiteit voor heel wat bedrijven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het klopt dat de vraag wat overlap vertoont met die van collega Claes, maar wat collega Claes in haar vraag aanhaalt, artificiële intelligentie, staat al een heel stuk verder dan digitalisering in het algemeen. We hebben een technologie dicht bij huis en het rapport van Acerta gaat vooral daarover: automatisering van simpele bedrijfsprocessen. Of dat nu in een productieproces-bedrijf of een dienstenbedrijf is, merkt men dat er schrik bestaat, zowel bij de ondernemer als de werknemer, om naar die veranderingen toe te gaan.

Anderzijds is er in uw beleidsnota, op pagina 126, sprake van samenwerking met de verschillende stakeholderorganisaties om hen een grotere rol te laten spelen. Zij staan immers het dichtst bij zowel de werkgevers als de werknemers. Ik heb het dan over werkgeversorganisaties als de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO), het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ), het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) en de vakbonden. We zouden de oplossingen aan hen kunnen voorstellen, omdat zij het dichtst bij de werkgevers en werknemers staan, dicht bij de overheid als such. Als het gaat over digitalisering denk ik dat wij als overheid ook niet altijd het beste voorbeeld geven. Zou het niet nuttig zijn om samen met die stakeholders te kijken hoe je dicht bij de werknemers en werkgevers kunt komen? Dat is mijn bijkomende vraag.

De voorzitter: Kumbaya!

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Gryffroy, de kmo-portefeuille kan ook voor brede ICT-opleidingen en advies gebruikt worden. Ik ben het ermee eens dat we zo dichtbij mogelijk moeten komen, maar de instrumenten zijn wat mij betreft eigenlijk al

aanwezig en we zetten er ook op in. Het is ook een engagement bij de mensen van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) om zo fijnmazig mogelijk te werken. U hebt natuurlijk een punt: we moeten overal raken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Wel, de kmo-portefeuille is natuurlijk een optie, maar ik had het vooral over samenwerken met het middenveld, dat op zijn beurt dan probeert om de zaken te regelen met de werkgevers en werknemers. U koestert dat middenveld zo en zij kunnen een stuk van de oplossing zijn.

Minister Hilde Crevits: Ik ga uw woorden inkaderen en boven mijn bed hangen.

Andries Gryffroy (N-VA): Met mijn naam eronder! (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

De voorzitter: Het moet nog aangenaam blijven.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de participatie van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv) in General Fusion – 1313 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Op 23 januari 2020 raakte bekend dat de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv) deelneemt aan een financieringsronde voor de Canadese start-up General Fusion, die een kernfusiereactor wil bouwen. Volgens Koen Dejonckheere, CEO van Gimv, gaat het om een relatief kleine investering.

Kernfusie wordt gezien als de energiebron van de toekomst maar toch verwachten specialisten dat het nog tientallen jaren zal duren, als het al ooit lukt, om van kernfusie een commercieel interessante energiebron te maken. Met andere woorden, investeren in een kernfusieproject is niet vanzelfsprekend en kan worden gezien als risicovol.

Minister, welk bedrag werd er door Gimv geïnvesteerd?

Welke return voor Vlaanderen wordt hiermee verwacht?

Was u op de hoogte van deze investering en wat is uw standpunt hierover?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Zoals u weet, is Gimv een Europese beursgenoteerde investeringsvennootschap. Gelet op het beursgenoteerde karakter heeft Gimv niet de gewoonte om investeringsbedragen van individuele investeringsdossiers bekend te maken.

De CEO van Gimv heeft inderdaad in het artikel in De Tijd van 23 januari laatstleden vermeld dat het om een relatief laag bedrag gaat in vergelijking met wat Gimv investeert in andere participaties. Dit is de enige informatie die Gimv vandaag hierover bekend wil maken. Ik begrijp dat die ene zin wel hongerig maakt naar meer.

Gimv is op vandaag actief binnen vier maatschappijgeoriënteerde focusdomeinen of investeringsplatformen, waaronder het platform Sustainable Cities. Binnen dit domein richt Gimv haar blik zo breed mogelijk op bedrijven die actief zijn in de verschillende scala's van oplossingen en opportuniteiten die samen de energiemix van de toekomst kunnen vormen.

Gimv heeft bijvoorbeeld met haar investering in het Franse McPhy Energy ervaring opgedaan op het vlak van de productie en opslag van waterstof. Vandaag is Gimv via de Belgische beursgenoteerde infrastructuurinvesteerder TINC dicht bij huis actief in de sectoren van de wind- en zonne-energie en draagt ze via haar deelname in de Nederlandse businesscombinatie Itho Daalderop & Klimaatgarant bij tot de ontwikkeling en realisatie van energieneutrale woningprojecten.

Met de investering in het Canadese General Fusion dat financiering ophaalt bij gerenommeerde institutionele investeerders en topondernemers uit verschillende continenten, tracht Gimv toegang te krijgen tot en een beter zicht te hebben op de wereldwijde ontwikkelingen, visies en opportuniteiten die een antwoord kunnen bieden op het energievraagstuk waarmee we allen vandaag geconfronteerd worden.

Gimv zal in de toekomst ongetwijfeld de vinger aan de pols houden van de verdere ontwikkeling van deze participatie en de kernfusietechnologie, en hierover communiceren zodra ze dit opportuun en relevant acht. Ik kan geen orders geven om dat te doen.

Gimv maakt geen deel uit van het actieve Vlaamse investeringsinstrumentarium. Gimv beslist volledig autonoom waarin ze al dan niet investeert. Alle beslissingen die Gimv neemt, met inbegrip van investeringsbeslissingen, komen vanzelfsprekend tot stand met inachtneming van de geldende regels en principes over deugdelijk bestuur, corporate governance, die van toepassing zijn op beursgenoteerde bedrijven. Zij moeten dus ook aan mij geen toelating vragen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik kan begrijpen dat het om een beursgenoteerd bedrijf gaat maar Vlaanderen heeft wel, direct of indirect, 25 procent participatie in Gimv. Ik ben dan ook een beetje verbaasd dat er geen lijnen zijn.

Ik stel deze vraag omdat ik weet dat u ook kijkt naar het MYRRHA-project (Multi-purpose hYbrid Research Reactor for High-tech Applications) in Mol en omdat ook daar naar eventuele ondersteuning wordt gekeken. Daar gebeurt vrij belangrijk fundamenteel onderzoek wanneer het gaat over materialenkennis, bij zeer hoge temperaturen en bij het botsen van neutronen en protonen enzovoort. Met onze research en samen met de Koninklijke Militaire School beschikt Vlaanderen over een enorme kennis wanneer het gaat over R&D (Research and Development) voor die materialenkennis. Een paar jaar geleden had ik ook contacten met ITER. ITER is een grote kernfusie-installatie die men in Frankrijk wil bouwen. Diezelfde onderzoeksgroepen waren daar eveneens aan het werk rond die materialenkennis. Het ging dan opnieuw over de Koninklijke Militaire School en het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) in Mol.

Ik vroeg me toen af of de return dan was dat diezelfde groep van de KMS en die onderzoekers voor de Canadezen werken. Ik dacht dat er ergens een link was en in dat geval zou het logisch zijn te proberen de ter beschikking gestelde middelen te stroomlijnen, zodat de kennis niet verkokerd in het ITER-project, in Gimv en in het MYRRHA-project blijft zitten. Zo kunnen we dan tot een gemeenschappelijke sokkel komen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Gryffroy, ik zal rekening houden met uw opmerkingen. Er is uiteraard nog een vorm van participatie, maar dat betekent niet dat de beslissingen aan mij ter goedkeuring moeten worden voorgelegd en dat betekent ook niet dat ik een doorslaggevende stempel op het geheel kan drukken. Ik zal lezen wat u hebt gezegd en ik zal in de communicatie met Gimv rekening houden met uw opmerkingen.

Ik neem uw opmerking mee we hebben uiteraard nog een stuk participatie dat klopt maar dat wil niet zeggen dat de beslissingen aan mij ter goedkeuring moeten worden voorgelegd en dat wil niet zeggen dat men een doorslaggevende stempel op het geheel heeft ik zal lezen wat u gezegd hebt ik zal uw opmerkingen meenemen in de communicatie met Gimv.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voor mij is het belangrijk dat mee wordt geparticipeerd in het onderzoek, want dan kan dit ten goede komen van het bijna identieke onderzoek dat wordt verricht voor het MYRRHA-project in Mol.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.